

**Chronologiae Veteris Testamenti Accvratvm Examen
Augustißimæ, Invictissimæq[ue] Domui Austriacæ
Dicatvm**

Philippi, Henricus

Coloniae Agrippinae, 1637

14. Quis fuerit mensis ille sextus Hebræis, quis Latinis, de quo Agg.1.v.1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64340)

IN CAPVT I. AGGÆI.

Verf. 1. Anno secundo Darij regis in mensi sexto in die vna mensis &c. Tria hic disputari solent. 1. Quisnam fuerit iste Darius. 2. Vnde computetur apud Hebræos sextus iste mensis. 3. Quomodo hæc notatio temporis cum annis & mensibus Romanis congruat: de primo actum est q̄ præcedenti, de reliquis q̄ sequenti agendum.

QVÆSTIO XIV.

Quis hic mensis sextus sit Hebræis, quis Romanis.

1. Vidam vt Lyranus initio cap. 2. Aggæi, & Varablus ad calcem cap. 1. Q̄ hunc sextum mensẽ putant esse anni ciuilis Adar dictum, ac proinde à Tisri numerandum. Rationem afferunt, quod ad fabricas inchoandas mensis Adar aptissimus sit, vt per æstatem possit opus promoueri.

Quidam putant esse Adar.

2. Alij numero & auctoritate longe superiores, ad meliorem libellam huius temporis momenta exigunt, & censent hunc mensẽ esse anni sacri ordine sextum à Nisan. Ita Remigius, Albertus, Hugo, quos laudant & sequuntur Ribera atque Cornelius. Consentiunt Mariana, Sa, Menochius, in hunc locum.

Set fuit elul.

Salianus ad an. m. 3533 n. 30. Fauet Glossa ordinaria, dum ait hunc mensẽ non habere sollemnitates, sicut habet septimus, nempe Tisri. Ratio est, quia numerus mensium quem sacra Scriptura præfexit in minoribus prophetis, exprimit de mensibus anni sacri solet intelligi, nisi forte aliunde contrarium probetur. Enim uero menses à Nisan computantur, apud Zachariam, cap. 1. v. 7. & cap. 7. v. 1. vbi vndecimus mensis vocatur Sabar, & nonus Casleu. Imò Lycænos & Varablus menses apud Zachariam à Nisan deducunt, sicut & mensẽ nonum ab Aggæo cap. 2. v. 11. notatum. Nulla autem subest causa cur à diuersis originibus horum mensium fluxum deriuent, præsertim cum fateantur Aggæum & Zachariam eodem anno prophetare cœpisse: illum mense 6. hunc 8. Vide comp. Eccl. cap. 16. num. 3.

Ratio.

3. Commodè autem Propheta mense Elul Iudæos ad templi ædificationẽ excitabat, vt hic monet nonnulli sacrorum interpretum. Nam tunc experiebatur, quod iam ieiunia messis, quam pauca fruges essent, cuius rei causam explicat Aggæus, quia nimirum Domo Dei neglecta, quisque rerum tantum suarum sapte reseratio.

Cur mense Elul per sua ieiunia templi reseratio.

4. De tercio nõ est magna difficultas, si memori mente ea repetantur, quæ dicta sunt mibi erit. Non erat igitur aptior ad hoc negotium mensis Adar, quam Elul. Quoto anno ante Christ. quo mense.

Quoto anno ante Christ. quo mense.

P.
H. Philipp

Chronolo
vet. Testam

A 1 V
17

quo die
Romanis.

282

QVÆST. CHRONOLOG. XIV.

eum annum fuisse 520. ante Christi Epocham, & ex Epacta inquirendos Iudaicos populari supputatione. Tunc autem erat cyclus Solis 282. A. cyclus Lunæ 14. litera æquationis H. Epacta 28. quæ ostendit Nonis 6. mensis non procul abfuisse à 27. Augusti, stylo Iuliano, scilicet, quod incerepabat Aggeus, quod Ipreta templi fabrica, suas ædes & procuratorem curarent sine fractu. Qui mercedes congregavit, misit eas in sacculum portuum.

IN. CAPVT. II. AGGAI.

V 1. In die vigesima & quarta mensis in anno secundo Darij regis. Hæc ratio ad hunc capitulum præcedentis referenda est, vix doctrinam nimium docent hinc plerique recentiores interpretes & Sallianus ad annum 31. præcipientibus Theodoro, Ruperto, Haymone, Renato, verum populum Iudaicum templo restaurando manum adhibuisse, quod ad primi capituli sacer textus his verbis exprimit: *Et ingressi sunt, & fabricaverunt domo Domini exercituum Dei sui.* Nempe montem ascendebant, Iulianus præcælo cum considerabant fundamenta sub Cyro iacta præcipua Iudæorum reuersis anno 2. sui reditus de quibus 1. Esdræ 3. v. 8 & 10. Iugna cæteris pedes conuehere incipiebant. Fundamenti verò superstruendis in tempore mense nono, die 24. vt legimus hoc cap. v. 19. oraculo autem præcedentis præcedentis descripto. Vires erigit animos Iudæorum, præsentem Iudæorum affore prædicens, cuius monitis audientes Hebræi res fabricæ temporarias congerere incipiunt.

Corollarij:

1.

2. Ex dictis hoc & præcedenti capite deducimus primo, ex quo die hortatus est Iudæos ad templum rursus ædificandum, vique ad diem quo populus id facere aggressus est, transiisse 22. dies seipsum videri, nimirum à prima die mensis Elul, vsque ad 24. eiusdem mensis.

2.

3. Deducimus 2. hanc diem 24. sexti mensis non procul abfuisse à 27. diem Augusti.

3.

4. Colligimus 3. confirmari ea, quæ dicebam in Ierem. cap. 27. præcipientibus Iudæis, quod similem etiam distolen reperiri Ierem. 28. v. 11. monet Corollarij huius capituli.

In vna die mensis, hoc est, prima die mensis Elul.

Verf. 2.

Menses
Iyri.

In septimo mense, vigesima & prima mensis, factum est verbum Domini dicitur, & alij auctoribus cap. præced. v. 1. num. 2. laudatis, contra Lyranum & blum, Aduertit nonnulli, hoc oraculum vno ferè mense tardius dicitur.

materia templi ædificandi cœpisset congeri. Pius contigit 24. sexti mensis, posterius 21. septimi.

2. Celeberrima est hæc prophetia; qua Christus venturus prædicitur, & sua præsentia effecturus, ut templum secundum gloriosius sit templo Salomonis. Et veniet desideratus cunctis gentibus, & implebo domum istam gloria, v. 8. Magna erit gloria domus istius novissima quam prima, ver. 10. Hoc vaticinium puto editum anno ante Christum 520. circa 16. Octobris, quæ tunc in fer. 2. incidit, vt ex dictis cap. 1. liquet.

Editur hoc oraculum anno ante Christum 520. circa 16. Octob.

Verf. 17.

An vigesima & quarta noni mensis, in anno secundo Darij regis. Hic mensis erat Castellus, nonus annus iacti à Niran inchoati, vt dilertè tradit S. Hieronymus in v. 19. huius cap. Quod ipsum indicare videtur S. Vates, dum canit: A die vigesima & quarta noni mensis, à die qua fundamenta iacta sunt templi Domini, ponite super cor vestram: nunquid iam semen in germine est, & adhuc vinea & ficus, & malgranatum, & lignum oliuæ non floruit? ex die ista benedicam. Quæ verba consentientibus alijs interpretibus sic exponit S. Hieronymus: vtque nono mense, vt diximus Decembri, futurarum nulla sunt signa frugum. Nè igitur dicatis, hoc me prudenti ratione coniecit, & futuram fecunditatem de floribus arborum, herbitque segetum suspicari: ecce nulla signa sunt, & tamen prædico vobis, qui cœpistis edificare templum in eum frugum omnium fecunditatem. Cum S. Hieronymo sentiunt Ribera, Cornelius, Menochius, Ex quibus consi mantur ea, quæ annotabam ad cap. præced. ver. 1. num. 1. Sicut enim hic mensis nonus est Castellus, & à Nitan locum nonum habet; ita mensis sextus & septimus, quorum iste Prophetæ meminit, suum numerum ab eodem principio sortiuntur. Sic dies ista 24. mensis noni mihi incidit in 17. (aut circiter) Decembris, quæ tunc erat dies Solis siue Dominica; ann. ante Chr. 520. quando post resumptam fabricam, Prophetæ pollicitus est; commodè actam iri cum Iudæis, quorum acta non erant Deo accepta, quamdiu noui templi structuram non curabant.

Mense Castellus

Circa 17. Decemb.

Verf. 19.

A die vigesima & quarta noni mensis, à die, qua fundamenta iacta sunt templi Domini. Quatuor diebus inchoata dici potest secundæ domus fabrica. Primo, sub Cyro, quando Iudæi post suam à captiuitate reditum, necessariam templo extruendo materiam præparabant. Quo spectat illud 1. Eldra 3. ver. 7. & 8. Porro templum Dei necdum formatum erat. Dederunt autem pecuniam latomis & cementarijs, cibum quoque & potum & oleum Sidonijs, Tyrijsque; vt deferrent ligna cedrina de Libano, ad mare Ioppe. Secundo sub eodem Cyro, quando locata fuerunt primæ partes fundamenti, vt refertur ibidem v. 8. Anno autem secundo aduentus

Resumptio fabricæ primæ

ante adhuc anno 2. Darij, prophetare sit adorsus. Ego verò ex communi sententia in eundem annum Iulianum vtriusque Prophetæ exordia conijcio, & bimestri ferè spatio Aggæum Zachariæ antepono.

IN CAP. I. ZACHARIE.

Verf. 1. In mense octavo, in anno 2. Darij regis, factum est verbum Domini ad Zachariam. Hic mensis erat Marchesuan, ordine octauus à Nilan, vt fert communis sententia, cui subscribunt Lyranas & Vatablus. Hortatur populum Zacharias ne prauos suorum parentum mores imitetur, qui cum Prophetas audire nolissent, iustas Deo pœnas exsoluerunt.

Mense
Marche-
suan-

Verf. 7. In die vigesima & quarta vndecimi mensis Sabat, in anno secundo Darij. Hinc apparet Prophetam vsurpare menses anni sacri; in anno enim profano, mensis vndecimus est Ab, Octauus, Iar. Cum autem dies 24. noni mensis incidit in, vel prope 17. Decembris, vt notabam Agg. 2. ver. 11. consequens est, vt hoc oraculum differatur in annum sequentem Iuhanum, qui fuit ante Christum 519. cyclo Solis 23. lit. Dom. G. Cyclo Lunæ 15. lit. æquat. H. Epacta 9. quæ initium mensis Sabat conijcit ad diem circiter 22. Ianuarij, diem autem 24. Sabat ad 14. Februarij, fer. 4. Tunc Zachariæ ostensa sunt, quæ hic, à verf. 8. describuntur. Vidi per noctem, & ecce vir ascendens super equum rufum &c. Hæc propheta duas continet visiones. Prior est equitis stantis in myrteto: hoc est Angeli conquerentis, necdum miserijs Iudzorum finem esse impositum, anno septuagesimo: cui bona verba & consolatoria diuini responsi adiunguntur de templi & Vrbs instauratione. Posterior visio est quatuor cornuum & totidem fabricorum, significantium opem cœlestem Iudzis affuturam.

Anno ante
Chr. 519.
circa 147
Febr.

Verf. 12. Domine exercituum, vsquequo tu non misereberis Ierusalem & Vrbs Iuda, quibus iratus es? Iste iam septuagesimus annus est.

Q V Æ S T I O XV.

Quodnam istorum 70. annorum initium, quis finis.

1. Certum est, hæc verba: iste iam septuagesimus annus est, prolata fuisse ab Angelo, labente anno 2. Darij, vt indicat verf. 7. huius capituli, decimo, vt fert, ab obitu Cyri, qui anno 1. suæ Monarchiæ laxauit annorum 70. captiuitatem. Quo fit vt annus secundus Darij, non sit septuagesimus captiuitatis Iudzorum, quam soluit Cyrus, vt fidem facit liber 2. Paralip. cap. vltimo, & exordium primi Esdræ. Quanam igitur ratione dicitur hoc loco iam septuagesimus annus iræ Domini in Ierusalem & Vrbs Iuda?

Hæc prolata
sunt
anno 100.
ab obitu
Cyri.

2. Prima opinio est eorū, qui nō distinguūt hosce annos ab annis 70. seruitutis Babylonicæ, de qua vaticinatus est Ierem. c. 25. eosq; anno 1. Cyri finitos esse confa-

1. Opinio

confa-